

Versiunea română, franceză, italiană și engleză din elegia:

„O fată tânără pe patul morții“

*Ca robuș ce căntă amor în robe,
Ca lantul de brate un aer duios,
Ca riu ce geme de rea vijete,
Pe patul durerii eu căntăngos!*

*Un crin se usagești să înălțuri sătare
Când zică e reacă și cerul noros,
Când brumă il udă, când vîntul îl bată,
Când cîrțușul sătăcă prin vîrbi viscolosi;*

*Așa lădă veste de zilele mele
O soartă amară amară a băută,
Să astfel ca crinul de viscole rete
Pe patul durerii d' o' d' am căzut!*

*Așa n primăvără cu zilele mele
Plăpândă cu roa, așa am ajuns,
Atunci când căntă prin flori filomene;
S'un dor lădă veste adinc m'a pătrunis!*

*Amară e moareea când omul e jude!
Când zică e blinda, când trăiești și tu!
Când pasărea căntă! când florile spune
Că viața e dulce și n'are suspir!*

*Să moardă bătrânețea lipsită de putere
Ce plângă trecutul cu anii gărbovici;
Să moardă și robul coprină de dureze;
Să moardă și omul de plâns obosit;*

*Iar eu ca o floare ce naște când plodă,
Pe truinele cununiei aveam sărbători,
Să dragostea mie cu buze de rod,
Cu inimă dulce îmi da săruturi!*

*Așa lădă primăvara cu zilele mele
Plăpândă cu roa, așa am ajuns,
Atunci când căntă prin flori filomene;
S'un dor lădă veste adinc m'a pătrunis!*

*Ca iruna ce cade pe toamnă când rânește
Bătrâna de vînturi aici pe pământ,
Nădejdea mi încapsește și viața 'm' se stringe
S'i anii mei tineri apun în morind;*

D. BOLINTINEANU

Publicată pentru prima oară în „Curierul de ambe sexe”
perioada IV, anul 1842, această poezie a fost însoțită de o no-

ță elocușă a lui I. Eliade Rădulescu:

„Căți cunoș frumusețele poesiei,acea legănată și lină
cadentă, acel repaos regular al semi-stăchitului, acelă expresi-

ă și asemănări răpitoare cu intenție imamă; căți, pe lângă

acestea după dreptate, mai cît să lămbă delă poet, pot ju-

deca versurile d-lui Bolintineanu acestui jude necunoscut încă

ca floricioare impresură în mijlocul unei lese, a salută talentul,

să aștepte dea dânsul opere domine de un secol mai ferioase.

Tristă prezicere dacă ajunse să ne dea până în fine

mercioasa Dîrbovicii!..

VERSUNEA FRANCEZĂ

*Ainsi que le captif chante dans l'esclavage,
Avec les fers aux mains, un air plein de douleur;
Ainsi que la ruisseau gémit après l'orage,
Moi, sur mon lit de mort, je chante mon malheur!*

*La leur qui va périr se penche vers la terre,
Lorsque le jour est froid et le ciel nuageux,
Quand le soleil, ce roi puissant et solitaire,
Pâlit, quand le vent mord les vallons orageux.*

*Ainsi pesant sur moi l'amère destinée
Vient frapper sans pitié la leur des mes beaux jours;
Et comme un îts battu par la bise obstinée,
Sur le lit du trépas je tombe pour toujours!*

*Au printemps de mes jours j'arriveau jeune et très,
Ainsi que la rosée aux rayons du matin,
Alors que sous les fleurs soupire Philomèle,
Et l'amère douleur me prend sur mon chemin.*

*Qui est cruel, hélas! de mourir jeune encore,
Lorsque la vie est pleine et féconde en désirs,
Lorsque l'heureux oiseau chante au bois, quad l'aurore
Qui est cruel, le mortel pour le mal harassé!*

*Mais moi, comme une leur après la pluie éclosé,
Je ne quitterai pas mon voile virginal;
L'amour et tendre et pur dans sa bouche de rose
Me garda vainement son baiser matinal!*

*Comme la feuille tombe au soutie de l'autome
Et que le vent emporte au loin sur le coteau,
De mon tronc hui la vie et l'espérance m'abandonne
Je vois mes jeunes ones decliner au tombéau! *)*

*) „Brises d'Orient”, poesies roumaines par D. Bolintineanu (traduit par l'auteur lui-même), précédées d'une préface de M. Philarète Charles, professeur au Collège de France Conservateur à la Bibliothèque Mazarine, Paris, E. Dembu librairie-éditeur 1866.

VERSUNEA ITALIANĂ

Una giovinetta sul letto di morte

*Qual misero schiavo che intuona la mesta
Canzon che gli allevia l'odiata ritorte,
Qual rivo che geme per altra tempesta,
Condita sul duro mio letto di morte,
Io stogo col canto l'amaro dolor.*

*Il giglio appassisce col capo inclinato
Se rido è l'are tenere il cielo,
O il sole stardo o il bullo gelato
Del vento flagello il flagello stelo.
O code a torrenti la grandia sui tori*

*Qual nova procolla che subita piombe,
Tal come i miei giorni plombò la sventura..
Ed ecco sul letto dolioso procombe
La salmo che albrano ha l'orrida cura,
Qual giglio divelto dal suol che il muri.*

*La bella stagione dei dolci disiri
Allora che canta tra lor l'usignuio,
Di che invocava ne' consoli sospiri,
La mia primavera hnestami il duolo.
Fuggevo al par di rugiada spari.*

*Amara è la morte né giorni si belli
In cui grivinezza al riso simila.
Allor che tra rami gorgheggian gli uccelli.*

*E i fiori ne dicon che dolce è la vita,
Allora che tutto tavello d'amor.*

*Che muoja il veghardo che carico d'anni
E curva la fronte rimpiange il passato,
E muoja lo schiavo chetare tra gli affanni
La dura catena onde il piede hallegato,
Che muoja tutt'uomo cui vinece il dolor.*

*Ma simile a un fiore cut l'aura accarezze
E nutra la pioggia, un giorno io escea
Tra canți d'augelli, tra dolci carere
E accenti soavi d'amor che solea
Con sue molli labbra me tabbra baciar.*

*Or simile a un fiore cut subbito vento
D'autuno nevoso divelle e aterra,
Gli anni miei teneri rapire mi sento
Dal morbe crudele che loro da' guerra,
La glovin mia vita io sento mancar.*

November, 1857.

MARCO ANTONIO CANINI

PORTRET INEDIT AL POETULUI DIMITRIE BOLINTINEANU

lucrat în creion de pictorul Barbu Iscovescu. Poartă data:
Semini 8/3 Mart 1849, dată când Bolintineanu se afla exilat
după revoluția dela 1848. Se găsește în colecția Academiei
Române, secția stampelor, mărime 9 x 14 cm.

VERSUNEA ENGLEZĂ

*As the Captive, all alone in his prison house of woe,
With the letters on his hands sings home dirties soft and low;
As the roulte that moons'nearth the tempest's angry breath,
Sa I chourt upon my deathbed my now ming song of death.*

*Must dry the tender lily, must bend down towards the ground,
When the cold is on the earth, when the cloud bank gathers
round,
When the summer suns rain tire, when blows loud the winter
gale,
When the gentle flowers shrink from the torrent of the hail.*

*Thus swift the night has fallen on the morning of my days,
And the bitterness of Tate-what a heavy weight it weighs!
As they like the lily when the angry sleet drives by*

*On my deathbed, in a sorrow lacking mortal name, I lie.
But now have I smited to see the birth of young love, born
Trail as dev upon the batet at the blessed hour of morn:
Then, when the nightingale sweet warbles'und the bloom
The last musery of life overhelms me with its glow.*

*Death is bitter to the man, ere his youth is past and fled,
When the days are all delights, where its cosy tobeglad;
When the birdies sing with joy, and when tells us every flower,
That life has not a sigh to break the swetness, of the hour.*

*Let the old man die when to earth inclines his head,
Let him weep the hours long gone when wearyears have fled,
Let the prisoners depart who in hopeless dungeons lie,
Let the heart that has been broken twin twards the well and
die.*

*But I, like a blossom that bloomed to showers of May,
Y that grew with the curds of the bridle singing gay,
Y whose lipsLove with warm dewy month and throbbing
heart
Hath but touched, hath but tasted, tis I that must depart.*

*Like the leaf that falls in autumn with the early fall of snow,
Falls a wreath upon the ground er the gates of winter blow;
Alas! my few years that are closing in the tomb!
Santos, 1866, Nov. 23*

RICHARD F. BURTON

NOTA. — Am căutat să aleag pentru „Adeverul Literar”, din
toate poezile lui Bolintineanu această elegie, desig. nu-i ea mai
perfecță creatie a lui și după cum să mai spun nu-i nici origi-
nală în concepție. Cu „O fată tânără pe patul morții” Bolintineanu a debutat la „Curierul de ambe sexe” a lui I. Heliade
Rădulescu; și cu ea și-a căsătorit și gloria literară de care să
bucură multă vreme. Cunoșteam din rândurile de mai sus
notitia lui Heliade.

A. G. Golescu și Stefan Golescu facură, în urma apariției
acestei poezii, o contribuție pentru trimiterea lui Bolintineanu
la Paris spre a-și continua studiile sălăcute în cadrul
Santul Sava, cu condiția ca autorul să nu știe nici odată cine
au fost contribuitorii.

GHEORGHE CARDAS

Momente din viața lui M. Eminescu

(D-l Dr. Samoil Iscovescu, avocat în Suceava, a povestit
cuvântul următoarele amintiri):

„În toamna anului 1869, la începutul lui Noembrie, am făcut
cunoștință cu Mihail Eminescu în Viena, la restaurantul „Troidl”
de pe Wollzeile. Când am intrat înăuntru el sedea la o masă
cu Dr. V. Grigorovitz, care era secretar aulic și translator
pentru limba română la curtea imperială, cu profesorul Teclu
dela Academia tehnică, cu pictorul bucovinean Epaminondas
Bucewski, cu Moisil, fost director de liceu la Năsăud, așadară
cu unchișii mei Samoil și Arcadi Iscovescu, cu Tancu. Tot
acolo se află și I. Slavici, pe care Mihail Eminescu îl numea
„Ungurul”, iar el îl zicea „Turcul”. Pe când umbrela la
„Troidl”, odată am văzut pe Mihail Eminescu stând de vorbă
cu niște domni din Iasi, însă din toată convingerea lor nu puteam
să aud decât în timp că se vorbea despre literatură și
poetie Români de atunci.

„In Viena, la societatea Academică „România Jună” venea
și el la ședințe și atunci lăsa și el catedrătă cuvântul, insă
înainte de a vorbi își atunci lăsa și el catedrătă cuvântul, insă
avea să le spună. Acasă ne vizita colegii care locuiau în
aceeași stradă cu noi, după aceea venea Slavici și Bucewski cu
care vorbeau lung timp. Însă nu este adevărat, după cum se spune,
că în acelă timpuriu pe Mihail Eminescu și melancolic. În tot
tempul său să aibă indeajuns și să ducă o viață bună, își economisea
banii care îi veneau de acasă ca să aibă pentru luna întreagă.
Totdeauna era modest îmbrăcat și curat, însă nu iubea luxul.
Când era necesitar de a merge catedrătă la Bogner, era nevoie
să-și împrumute haine dela mine, dela Morariu, cu toate că
avea și el haine curate, însă pentru o așa vizită îi trebuia haine
mai elegante.

„Am observat în timpul cătă a locuit cu mine că filosofia
indica și misticismul indienilor și studiul asupra literatură și
filosofiei indice avu o mare influență asupra gândirii și lucrurilor
lui. După vreo căță anu după aceea, cînd și eu poezile lui,
am observat că influența cea mare ce a avut filosofia indiană
a fost ca adevărat că el, s-a condus după acele idei în ceea
mai mare parte. Chiar eu singur, cînd am văzut poezia „Luceafărul” de
mai multe ori, m-am convins pe deplin că este ca adevărat o
găndire din filosofia indiană pe care am citit-o și eu adesea și
pentru care am avut un interes deosebit.

„Eu cu Eminescu mergeam de ascultat prelegeri asupra
estetică, și am cercetat acela prelegeri numai în semestrul I
din anul 1871–72. El mi-a spus că a mai ascultat în anul
1870 pe un alt profesor tot asupra estetică. Am urmat prelegerile
amândoi despre economia națională și filosofia poetică, am
urmat însă numai la două prelegeri și după aceea ne-am despartit.

„Pictorul Bucewski ne luă în muzeele dela curte și ne arăta
și totodată ne explică tablouri maestrilor Italieni, Olandezi,
asupra cărora ne jinea prelegeri; mergea cu Bucewski și facea
studii și copii asupra picturii. Am observat că niciodată nu
obiceiua să piardă timpul degeaba, afară de mici preumbări pe
care li se făceau pentru recreare. Toate răspunsurile pe care li dădea
la altii că și mie, nu erau dure și căuta să-și dea o părere în
mod prietenos. Bătută nu obiceiua afară de un pahar cu bere,
înseă fuma incontinență și cănd erau acasă ne faceam mereu cafea
neagră, pe care el o înțelegea foarte des. Mi-a spus că a tradus
poezile lui Heine, însă nu le-am cîtit niciodată. Citeam cu el
multe poezii germane asupra cărora discutam ore întregi despre
ideile și sensul lor.

„În ceeza privește familia sa, dela el n-am auzit nimic,
însă atunci că stătă în corespondență mai mare cu soră lui
Aglaia Draghi, cădătări și la un frate al lui care era ofițer.
Despre viața lui înțelegea că a venit la Viena n-am avut
nici o vorbă cu el, însă nu i-a plăcut ca cineva să-l întrebat despre
ceea ce referă la viața lui. De multe ori se întâmplă ca colegii
lui să-l întrebat despre viața lui anterioră, însă nu le da nici un
răspuns.

„Înainte de a locui cu mine, era vorba între Români Bucovineni
despre deosebită punere la cale a unei serberă ce avea să se dea
la Putna la mormântul lui Stefan cel Mare. El era incănat
de acea serbare, și după serbare, care a avut loc în anul 1871, îmi
povestea multe scene petrecute la serbare.

„De multe ori faceam politică și mai ales asupra regatului
vechiu, el era un contrar al partidului „Ros”.

„Cădătării sunt deosebit de multe și se interesa deoarece
căreiai se referă la viața lui. De multe ori se întâmplă ca colegii
lui să-l întrebat despre viața lui anterioră.

„In anul 1872 în luna Maiu, a plecat dela mine la Berlin.
De acolo mi-a scris el mai multe scrisori și chiar mi-a trimis
fotografia lui, pe care azi nu le mai am”.

Din fabulele lui Dim. Bolintineanu

Leul mort și magarul *

Abătut de boala, leul stă pe vale

Răsuflând abăt;

Taurul, mistrețul l-a văzut în vale

Unde el eră.

Ei răsban asupră-i o insultă ve